NORAKSTS

Lieta Nr. A 42 5632 07
Lietvedības Nr. A 1073-09/8

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2009.gada 18.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis M.Birkmanis,

piedaloties pieteicējam *A.R.*,
atbildētājas – Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Datu valsts inspekcijas pilnvarotajam pārstāvim Mārim Ruķeram,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu *A.R.* (personas kods */personas kods/*) pieteikumā par Datu valsts inspekcijas 2007.gada 17.jūlija lēmuma Nr.3-9.1/4804/29 atcelšanu (administratīvā pārkāpuma protokols BC 000026).

Aprakstošā daļa

[1] 2007.gada 17.jūlijā Datu valsts inspekcija sastādīja *A.R.* administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.BC 000026, par to, ka *A.R.* veicis fizisko personu sensitīvo datu apstrādi nepastāvot fizisko personu sensitīvo datu apstrādes tiesiskajam pamatam. Tādejādi *A.R.* pārkāpis Fizisko personu datu aizsardzības likuma 29.panta pirmo daļu un ceturtās daļas 6.punkta prasības. Atbildība par šo pārkāpumu paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk tekstā – LAPK) 204.^{7} panta otrajā daļā.

2007.gada 17.jūlijā Datu valsts inspekcijas direktora vietnieks kontroles jautājumos pieņēma lēmumu sodīt *A.R.* ar naudas sodu simt piecdesmit latu apmērā.

[2] 2007.gada 31.jūlijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts *A.R.* (turpmāk arī – pieteicējs) pieteikums, kurā pieteicējs lūdz atcelt Datu valsts inspekcijas 2007.gada 17.jūlija lēmumu Nr.3-9.1/4804/29 (turpmāk – Lēmums).

Pieteikums pamatots ar tālāk minētajiem argumentiem.

[2.1] 2007.gada 2.janvārī tika saņemts rīkojums no priekšnieka par to, ka par *Z.R.* iesniegumu ir jāuzsāk administratīvais process par apzināti nepatiesu speciālā dienesta izsaukšanu. Materiāla izskatīšanas gaitā tika saņemts mutisks norādījums savākt pēc iespējas vairāk pierādījumu tam, ka *Z.R.* vairākkārtīgi izsauc policiju, tādēļ tika nokopēti visi materiāli par 2006.gadu, kas attiecas par ķīmikāliju smakas jušanu viņas dzīvesvietā.

Materiāls izskatīšanai tika nosūtīts uz Administratīvo komisiju, kura uzlika *Z.R.* naudas sodu.

[2.2] To, ka pie materiāla ir pievienota Kauguru veselības centra izziņas kopija, pieteicējs uzzinājis tikai ierodoties pie *A.E.*, jo pats personīgi nekādus pieprasījumus uz citām iestādēm (tajā skaitā arī no Kauguru veselības centra) par *Z.R.* nekad nav sūtījis.

[2.3] Minētā izziņa netika izpausta nelikumīgi trešajai personai, bet bija pievienota administratīvajai lietai izskatīšanai Administratīvajā komisijā.

[2.4] Pieteicējs vēlējies savākt vairāk faktu, lai noteiktu administratīvā pārkāpuma esamību, kuru vajadzēja izvērtēt Administratīvajai komisijai.

[2.5] Pieteicējam pret *Z.R.* nekādu pretenziju nav, viņš pildījis tikai savus dienesta pienākumus un priekšnieka rīkojumus.

[2.6] Pieteicējs uzskata, ka ar savām darbībām nav pārkāpis LAPK 204.[7] panta otro daļu un Fizisko personu datu aizsardzības likuma 11.panta 1.punktu, jo pats nekādu izziņu par *Z.R.* pieprasījis nav, bet tā pievienota no iepriekšējiem materiāliem kā raksturojošie dati.

[3] Atbildētāju pārstāvošā iestāde Datu valsts inspekcija tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā pieteikumā ietverto prasījumu neatzīst, pamatojoties uz turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[3.1] Saistībā ar *Z.R.* iesniegumiem policijai, Kauguru policijas nodaļa vairākkārt pieprasījusi informāciju pašvaldības SIA „Kauguru veselības centrs" par *Z.R.* veselības stāvokli un minētā medicīnas iestāde vairākkārt – 2000.gada 11.decembrī, 2004.gada 11.novembrī, kā arī 2005.gada 19.oktobrī sniegusi informāciju pēc policijas pieprasījuma. Šo informāciju no pašvaldības SIA „Kauguru veselības centrs" Kauguru policijas nodaļa ieguvusi, lai pārbaudītu citu *Z.R.* iesniegumu un telefona zvanu pamatotību.

[3.2] Saistībā ar 2006.gada 13.decembra *Z.R.* policijas izsaukumu uz viņas dzīvesvietu, Kauguru policijas nodaļa ierosināja administratīvo procesu. Uzsāktajai administratīvajai lietai tika pievienota citu administratīvo lietu ietvaros iegūtie sensitīvie personas dati. Tādējādi tika veikta personas datu apstrāde, kas ir pretrunā ar Fizisko personu datu aizsardzības likuma 10.panta pirmās daļas 2.punktu.

[3.3] Pieteicējs Jūrmalas pilsētas domes Administratīvajai komisijai nosūtīja administratīvās pārkāpuma lietas materiālus par *Z.R.*. Materiāliem bija pievienota informācija par *Z.R.* diagnozi, kas uzstādīta, veicot tiesu psihiatrisko ekspertīzi Rīgas psihoneiroloģiskajā slimnīcā no 1989.gada 1.marta līdz 1989.gada 10.martam. Šāda informācija saskaņā ar Fizisko personu datu aizsardzības likuma 2.panta 8.punktu ir uzskatāma par sensitīvajiem personas datiem, kuru apstrādei (arī datu nodošana, izpaušana trešajām personām) ir nepieciešams tiesiskais pamats. Jūrmalas pilsētas

administratīvā komisija ir iestāde, kas nav pakļauta Valsts policijai, jo atrodas citas publiskas personas - Jūrmalas pilsētas domes padotībā.

[3.4] Personas dati izpausti trešajai personai gan neievērojot personas datu apstrādes tiesiskā pamata prasības, gan arī to, ka lietai pievienotie personas dati ir iegūti citu tā paša datu subjekta administratīvo lietu pārbaudes ietvaros. Līdz ar to personas dati ir izmantoti citam mērķim, nekā tie iegūti sākotnēji un tas ir pretrunā ar Fizisko personu datu aizsardzības likuma 10. un 11.pantu.

[4] Pieteicējs tiesas sēdē uzturēja pieteikumā ietverto prasījumu, balstoties uz pieteikumā minētajiem argumentiem.

[5] Atbildētāja pilnvarotais pārstāvis tiesas sēdē pieteikumā ietverto prasījumu neatzina, atsaucoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumā norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, noklausoties administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms.

[7] Lēmumā konstatēts, ka pieteicējs ir pārkāpis Fizisko personu datu aizsardzības likuma 11.pantu, veicot *Z.R.* sensitīvo personas datu apstrādi bez tiesiska pamata, nepastāvot nevienam no likuma 11.pantā minētajiem izņēmumiem.

Fizisko personu datu aizsardzības likuma *(likuma redakcijā, kas bija spēkā Lēmuma pieņemšanas brīdī)* 11.pants noteica, ka sensitīvo personas datu apstrāde ir aizliegta, izņemot gadījumus, kad:

1) datu subjekts ir devis rakstveida piekrišanu savu sensitīvo datu apstrādei;

2) speciāla personas datu apstrāde, neprasot datu subjekta piekrišanu, ir paredzēta normatīvajos aktos, kas regulē darba tiesiskās attiecības, un šie normatīvie akti garantē personas datu aizsardzību;

3) personas datu apstrāde ir nepieciešama, lai aizsargātu datu subjekta vai citas personas dzīvību un veselību, un datu subjekts tiesiski vai fiziski nav spējīgs dot savu piekrišanu;

4) personas datu apstrāde ir nepieciešama, lai sasniegtu likumīgus nekomerciālus sabiedrisko organizāciju un to apvienību mērķus, ja šī datu apstrāde ir saistīta tikai ar šo organizāciju vai to apvienību biedriem un personas dati netiek nodoti trešajām personām;

5) personas datu apstrāde ir nepieciešama ārstniecības vajadzībām, veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanai vai to administrēšanai un zāļu un medicīnisko ierīču izplatīšanai vai to administrēšanai;

6) apstrāde attiecas uz tādiem personas datiem, kuri ir nepieciešami

fiziskās vai juridiskās personas likumīgo tiesību un interešu aizsardzībai tiesā;

7) personas datu apstrāde ir nepieciešama sociālās palīdzības sniegšanai un to veic sociālās palīdzības pakalpojumu sniedzējs;

8) personas datu apstrāde ir nepieciešama Latvijas nacionālā arhīva fonda veidošanai un to veic valsts arhīvi un iestādes ar valsts arhīvu ģenerāldirektora apstiprinātām valsts glabātavas tiesībām;

9) personas datu apstrāde ir nepieciešama statistiskiem pētījumiem, ko veic Centrālā statistikas pārvalde;

10) apstrāde attiecas uz tādiem personas datiem, kurus datu subjekts pats ir publiskojis;

11) personas datu apstrāde ir nepieciešama, pildot valsts pārvaldes funkcijas vai veidojot likumā noteiktās valsts informācijas sistēmas.

[8] Par augstāk minētās tiesību normas pārkāpumu pieteicējs sodīts ar simt piecdesmit latu naudas sodu, saskaņā ar LAPK 204.[7] panta otro daļu, kas nosaka, ka par fiziskās personas sensitīvo datu nelikumīgu apstrādi – uzliek naudas sodu fiziskajām personām no simt līdz divsimt piecdesmit latiem, bet juridiskajām personām – no piecsimt līdz tūkstoš latiem, konfiscējot pārkāpuma priekšmetus un izdarīšanas rīkus vai bez konfiskācijas.

[9] Lietā nav strīda, ka pieteicējs kā Valsts policijas amatpersona pildot dienesta pienākumus ir veicis *Z.R.* sensitīvo personas datu apstrādi.

Lietā pastāv strīds par to, vai pieteicējs ir izdarījis LAPK 204.[7] panta otrajā daļā norādīto pārkāpumu.

Līdz ar to tiesai ir jānoskaidro, vai pieteicēja darbībās ir LAPK 204.[7] panta otrajā daļā norādītā pārkāpuma sastāvs.

[10] Fizisko personu datu aizsardzības likuma mērķis ir aizsargāt fizisko personu pamattiesības un brīvības, it īpaši privātās dzīves neaizskaramību, attiecībā uz fiziskās personas datu apstrādi.

Likuma 2.panta 8.punkts noteic, ka sensitīvi personas dati — personas dati, kas norāda personas rasi, etnisko izcelsmi, reliģisko, filozofisko un politisko pārliecību, dalību arodbiedrībās, kā arī sniedz informāciju par personas veselību vai seksuālo dzīvi.

Atzīstams, ka pašvaldības SIA „Kauguru veselības centrs" 2005.gada 19.oktobra izziņa Nr.328 *(lietas 92.lapa)* un 2005.gada 2.novembra paziņojums Nr.156 *(lietas 91.lapa)*, atbilstoši normatīvajam regulējumam satur sensitīvus personas datus par *Z.R.* veselības stāvokli. Secināms, ka šo sensitīvo datu apstrāde ir pieļaujama, ja tiek konstatēts kāds no Fizisko personu datu aizsardzības likuma 11.pantā noteiktajiem izņēmuma gadījumiem.

[11] Policijas darbinieku pienākumus un tiesības regulē likums „Par

policiju".

[11.1] Saskaņā ar likumu „Par policiju" policijas pienākums ar savu darbību ir aizsargāt personu dzīvību, veselību, tiesības un brīvības, īpašumu, sabiedrības un valsts intereses no noziedzīgiem un citiem prettiesiskiem apdraudējumiem (likuma 1.pants). Policija ar savu darbību nodrošina personu tiesību un brīvību ievērošanu. Šo tiesību un brīvību ierobežošana ir pieļaujama, tikai pamatojoties uz likumu un likumā noteiktajā kārtībā. Ikreiz, kad policijai nākas ierobežot personu tiesības un brīvības, policijas darbinieks sniedz tam paskaidrojumu, kurā pamato katru konkrēto ierobežojumu (..) (5.panta ceturtā daļa).

[11.2] Likums nosaka policijas darbinieka pamatpienākumus (likuma 10.pants), tajā skaitā pienākumu reģistrēt informāciju par noziedzīgiem nodarījumiem un citiem likumpārkāpumiem un par personām, kas tos izdarījušas, kā arī par notikumiem, kuri apdraud sabiedrības drošību, un nekavējoties reaģēt uz tiem (..) (10.panta 2.punkts), kā arī pienākumu novērst un pārtraukt administratīvos pārkāpumus, noskaidrot vainīgos, savas kompetences ietvaros sastādīt protokolus, izskatīt lietas par šiem pārkāpumiem vai arī nodot tās izskatīšanai pēc pakļautības (10.panta 6.punkts).

[11.3] Atbilstoši likuma 12.panta 4.punktam policijas darbiniekam ir tiesības sastādīt protokolus par administratīvajiem pārkāpumiem; (..) un veikt citus likumā noteiktos pasākumus administratīvo pārkāpumu lietvedības nodrošināšanai, kā arī piemērot viņiem administratīvos sodus vai noteiktā kārtībā nosūtīt protokolus pēc piekritības.

Savukārt likuma 12.panta 31.punkts nosaka policijas darbinieka tiesības savas kompetences ietvaros bez maksas saņemt no valsts un pašvaldību institūcijām un amatpersonām nepieciešamo informāciju un dokumentus.

[11.4] Kā izriet no minētajām normām, tad ar likumu policijas darbiniekiem noteikti plaši pienākumi, kas vērsti uz personu tiesību un brīvību ievērošanu, sabiedriskās kārtības nodrošināšanu un likumpārkāpumu novēršanu. Vienlaikus likums piešķir arī plašas pilnvaras šo pienākumu izpildei. Izmantojot šīs pilnvaras, lai nodrošinātu sabiedrisko kārtību un normatīvo aktu prasību izpildi, var tikt saprātīgi ierobežotas personu tiesības un brīvības.

[12] Saskaņā ar Fizisko personu datu aizsardzības likuma 12.pantu personas datus, kuri attiecas uz noziedzīgiem nodarījumiem, sodāmību krimināllietās un administratīvo pārkāpumu lietās, kā arī uz tiesas nolēmumu vai tiesas lietas materiāliem, drīkst apstrādāt tikai likumā noteiktās personas un likumā noteiktajos gadījumos.

No lietas materiāliem redzams, ka pamatojoties uz 2006.gada 13.decembra *Z.R.* policijas izsaukumu uz viņas dzīvesvietu, 2006.gada 13.decembrī Jūrmalas pilsētas policijas pārvaldes Kauguru policijas

iecirkņa Kārtības policijas nodaļas vecākais inspektors virsleitnants A.Rezņikovs pieņēmis lēmumu par administratīvā procesa uzsākšanu par to, ka *Z.R.* bez pamata ir izsaukusi policijas darbiniekus *(lietas 32.lapa)*. Atbildība par minēto pārkāpumu paredzēta LAPK 202.pantā.

Pieteicējs 2007.gada 2.janvārī sastādīja *Z.R.* administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PA 074299 par to, ka 2006.gada 13.decembrī plkst.10:45 *Z.R.* bez attaisnojoša iemesla izsauca policiju, paziņojot, ka dzīvoklī ir jūtama benzīna smaka. No 2006.gada 1.novembra līdz 2007.gada 1.janvārim *Z.R.* sakarā ar augstāk minēto, zvanījusi uz Jūrmalas pilsētas policijas pārvaldes Kauguru policijas iecirkni piecdesmit trīs reizes. Noskaidrots, ka no *Z.R.* tika saņemti vairāk nekā 10 iesniegumi par vienu un to pašu faktu (par dzīvoklī jūtamo smaku), kas pēc policijas darbinieku izbraukšanas uz *Z.R.* dzīvesvietu neapstiprinājās *(lietas 23.lapa)*.

No Lēmuma un lietas dalībnieku sniegtajiem paskaidrojumiem tiesas sēdē izriet, ka pieteicējs no tiešā priekšnieka A.Krūmala saņēmis mutisku norādījumu administratīvajai lietai pievienot *Z.R.* aprakstošu informāciju. Šajā nolūkā pieteicējs vērsās sekretariātā ar pieprasījumu un saņēma pieprasīto informāciju, tostarp SIA ,,Kauguru veselības centrs" 2005.gada 19.oktobra izziņu Nr.328 un 2005.gada 2.novembra paziņojumu Nr.156 par *Z.R.* veselības stāvokli. Tādejādi pieteicējs izpildīja savus pienākumus, saskaņā ar aukstāk stāvošas amatpersonas mutisku norādījumu.

[13] Tiesa konstatē, ka atbildētāja nenorāda uz apstākli, ka policija nepamatoti būtu izprasījusi informāciju par *Z.R.* veselības stāvokli. Šādus informācijas pieprasījumus Kauguru policijas iecirknis veicis vairākkārtīgi, saistībā ar *Z.R.* iesniegumiem, tai skaitā izteiktajiem lūgumiem ierosināt krimināllietu par kaimiņu huligāniskām darbībām. Iestāde rakstveida paskaidrojumos tiesai norāda, ka pieteicējs nepamatoti iepriekš, citās lietās izprasītos dokumentus, bez jebkāda tiesiska pamata pievienojis šai lietai, tādejādi pārkāpjot Fizisko personu datu aizsardzības likuma 10.panta pirmās daļas 2.punktu, kas noteic, ka lai aizsargātu datu subjekta intereses, pārzinis nodrošina personas datu apstrādi tikai atbilstoši paredzētajam mērķim un tam nepieciešamajā apjomā.

Tiesa arī atzīst, ka atbilstoši iepriekš citētajām tiesību normām un tieši Fizisko personu datu aizsardzības likuma 11.panta 11.punktam sensitīvo personas datu apstrāde ir aizliegta, izņemot gadījumu, kad personas datu apstrāde ir nepieciešama, pildot valsts pārvaldes funkcijas, Valsts policijas amatpersona ir tiesīga pieprasīt informāciju no ārstniecības iestādes par personas veselības stāvokli un veikt tās apstrādi konkrētas lietas ietvaros.

Šādos apstākļus tiesai ir jāizvērtē vai pieteicējs pamatoti pievienoja administratīvās lietas materiāliem SIA ,,Kauguru veselības centrs" 2005.gada 19.oktobra izziņu Nr.328 un 2005.gada 2.novembra paziņojumu Nr.156 par *Z.R.* veselības stāvokli.

[14] LAPK 243.panta pirmā daļa noteic, ka pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuri fakti, uz kuru pamata institūcijas (amatpersonas) likumā noteiktajā kārtībā nosaka administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību, pie administratīvās atbildības sauktās personas vainu un citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

Saskaņā ar LAPK 32.panta otro daļu uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Tiesa uzskata, ka SIA ,,Kauguru veselības centrs" 2005.gada 19.oktobra izziņa Nr.328 un 2005.gada 2.novembra paziņojums Nr.156 raksturo *Z.R.* personību un ir tieši saistāms ar izdarītā pārkāpuma raksturu. Secināms, ka minētie materiāli *Z.R.* administratīvajai pārkāpuma lietai pievienoti pamatoti.

Procesuālās ekonomijas nolūkā pieteicējam nebija obligāts pienākums atkārtoti izprasīt informāciju no ārstniecības iestādes par pieteicējas veselības stāvokli, zinot kā šādi dokumenti jau iepriekš ir pieprasīti, tādejādi nevajadzīgi nenoslogojot policijas un ārstniecības iestādes darbu.

Taču norādāms tas, ka izprasot informāciju no policijas sekretariāta, kura satur personas sensitīvos datus, nolūkā lai novērstu personas sensitīvo datu nepamatotu apstrādi, šāds pieprasījums būtu noformējams rakstveidā un pievienojams lietas materiāliem.

Tā kā izskatāmajā gadījumā informācija par *Z.R.* veselības stāvokli pievienota pamatoti, pieteicēja pārkāpums atzīstams par maznozīmīgu.

[15] LAPK 205.panta 1.punktā noteiktas pašvaldību administratīvās komisijas tiesības izskatīt Administratīvo pārkāpumu lietas. Saskaņā ar LAPK 210.panta pirmo daļu pašvaldību administratīvās komisijas ir tiesīgas izskatīt šā kodeksa 202.pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu lietas.

Konkrētajā gadījumā Kauguru policijas iecirknis pamatoti nosūtīja administratīvo pārkāpuma lietu, kas ierosināta pret *Z.R.* par administratīvo pārkāpumu, par kuru atbildība paredzēta LAPK 202.pantā un kurā tostarp bija ietverta informācija par *Z.R.* veselības stāvokli, Jūrmalas pilsētas domes Administratīvai komisijai. Kauguru policijas iecirknis ir darbojies atbilstoši LAPK un tā rīcība atzīstama par tiesisku un pamatotu.

[16] Ņemot vērā konstatēto, tiesa atzīst, ka atbildētāja nav atbilstoši LAPK 244.panta prasībām vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētījusi visus lietas apstākļus un nav ieguvusi pierādījumus, kas liecinātu par pieteicēja vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā.

Atbilstoši LAPK 239.panta 1.punktam iesāktā lietvedības administratīvā pārkāpuma lietā jāizbeidz, ja nav bijis notikuma vai tajā nav administratīvā pārkāpuma sastāva. Pastāvot nodibinātajiem apstākļiem,

atzīstams, ka Datu valsts inspekcijas 2007.gada 17.jūlija lēmums Nr.3-9.1/4804/29 ir atceļams, bet lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā ir izbeidzama.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251., 253.panta pirmo daļu, 289.-291.pantu un Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa 239.panta 1.punktu un 286.panta pirmās daļas 3.punktu, tiesa

nosprieda:

apmierināt *A.R.* pieteikumu par Datu valsts inspekcijas 2007.gada 17.jūlija lēmuma Nr.3-9.1/4804/29 atcelšanu.

Atcelt pilnībā Datu valsts inspekcijas 2007.gada 17.jūlija lēmumu Nr.3-9.1/4804/29 no tā pieņemšanas dienas.

Izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu ar šī tiesas sprieduma spēkā stāšanās brīdi.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis (paraksts) M.Birkmanis

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnesis _____ M.Birkmanis
Rīgā, 2009.gada 18.jūnijā.